

ที่ ปช ๐๐๑๑/ ๐๑๓๖

สำนักงาน ป.ป.ช.
ถนนนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริตในการบริหารจัดการงบประมาณโครงการ
กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริตในการบริหารจัดการงบประมาณโครงการ
กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยสำนักงาน ป.ป.ช. ขอเสนอข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต
ในการบริหารจัดการงบประมาณโครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ มาเพื่อให้
คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอ
เรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๖)
การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ คณะกรรมการ
ป.ป.ช. ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ด้วยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการศึกษาปัญหาการทุจริตในการบริหารจัดการ
งบประมาณโครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ โดยพบว่าปัญหาการกระทำทุจริต
ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อโครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ และสะท้อนให้เห็นถึง
สภาพปัญหาการรั่วไหลของงบประมาณงบเงินอุดหนุนที่เกิดจากการกระทำทุจริตในหลายขั้นตอน ทั้งในด้านกฎ
ระเบียบ ข้อบังคับทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง วิธีการและแนวทางปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงาน ที่มีความเสี่ยง
ในการกระทำทุจริต ระบบการติดตาม ประเมินผล และการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณงบเงินอุดหนุน
ที่ไม่รัดกุม รอบคอบ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเสนอข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริตในการบริหาร
จัดการงบประมาณโครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ต่อคณะรัฐมนตรี

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ
หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
และเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริต
หรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้

๓. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้ว เห็นสมควรเสนอข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริตในการบริหารจัดการงบประมาณโครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ตามนัยมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้

๔. ผลกระทบ

ปัญหาการกระทำทุจริตในการบริหารจัดการงบประมาณโครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อการดำเนินโครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ และสะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาการรั่วไหลของงบประมาณงบเงินอุดหนุนที่เกิดจากการกระทำทุจริตในหลายขั้นตอน ทั้งในด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง วิธีการและแนวทางปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงในการกระทำทุจริต การขาดการควบคุมและตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของผู้มีหน้าที่และอำนาจ รวมทั้งระบบการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

๕. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒ “คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจเสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล องค์การอิสระ หรือองค์กรอัยการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๒) จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริต และประพฤติมิชอบ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเข้มงวด

(๓) เสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้

...”

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในการบริหารจัดการงบประมาณโครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้ว เห็นควรมีข้อเสนอแนะตามความมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

๖.๑) ข้อเสนอแนะต่อระบบการจัดสรรงบประมาณ ตั้งแต่การเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณ และการอนุมัติโครงการ

(๑) ให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กำหนดแนวทางหรือรูปแบบการวิเคราะห์และการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตของกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ และในแต่ละกองทุนให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อการทุจริตแต่ละแผนงาน/โครงการในทุกกระบวนการว่ามีความเสี่ยงต่อการทุจริตอะไรบ้าง และมีแนวทางในการควบคุมอย่างไร

(๒) ให้คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ มีการพิจารณาความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนได้

(๓) ให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มีการวางแผนทางการดำเนินการวิเคราะห์ผลลัพธ์การใช้งบประมาณโดยเปรียบเทียบกับต้นทุนที่ใช้ไป (Cost – Benefit Analysis) ที่ง่ายและไม่ซับซ้อนเกินไป เพื่อให้ผู้ที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนถึงคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุมัติโครงการ ทั้งนี้ โดยพิจารณาทั้ง ๒ มิติ ทั้งมิติด้านการเงิน และมีมติเชิงสังคมและความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข ซึ่งต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการและความจำเป็นในแต่ละบริบทของพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม โดยต้องสามารถอธิบายได้

(๔) ให้คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พิจารณาการอนุมัติแผนงาน/โครงการ ต้องเชื่อมโยงกับเป้าประสงค์ แนวทาง วิธีการที่ปรากฏในแผนระดับท้องถิ่น อาทิ แผนพัฒนาท้องถิ่น หรือแผนสุขภาพชุมชน และให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ที่ปรากฏอยู่ในประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้เป็นส่วนหนึ่งในแบบคำขอรับการจัดสรรงบประมาณในรูปแบบหัวข้อการแสดงความต้องการเชื่อมโยงกับแผนระดับท้องถิ่น เพื่อลดโอกาสเสี่ยงต่อการอนุมัติโครงการที่ผิดวัตถุประสงค์ของกองทุน หรือซ้ำซ้อนกับการดำเนินการของหน่วยงานอื่น

๖.๒) ข้อเสนอแนะต่อระบบการบริหารงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ และการใช้จ่ายงบประมาณ

(๑) ให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ให้ความรู้ ชักซ้อมความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ การเบิกจ่ายเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่

(๒) ให้กระทรวงมหาดไทย มีหนังสือเวียนเพื่อเน้นย้ำแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องให้แก่ผู้ปฏิบัติ เช่น การเน้นย้ำให้ผู้ปฏิบัติต้องดำเนินการบริหารงบประมาณ การเบิกจ่ายเงินที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับระเบียบวิธีปฏิบัติ และชี้ให้เห็นโทษของการทุจริตที่จะได้รับ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และสามารถวิเคราะห์ประเด็นการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น และผลเสียที่จะได้รับ โดยการให้ความรู้ผ่านตัวอย่างการทุจริตที่เกิดขึ้นในโครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งจะทำให้เกิดความเกรงกลัวในการกระทำผิดและการกระทำการทุจริต

(๓) ให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จัดทำอินโฟกราฟิก โดยนำข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณ ตั้งแต่การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการรายงานผลการใช้จ่าย มาสรุปเป็นสารสนเทศในลักษณะของข้อมูลที่เข้าใจได้ง่าย มีขนาดกะทัดรัด ด้วยการประยุกต์ใช้สัญลักษณ์ กราฟ แผนภูมิ ไดอะแกรม แผนที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจ

ได้ง่าย และเผยแพร่อินโฟกราฟิกนี้ให้แก่สาธารณะ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณผ่านการสร้างการรับรู้กระบวนการใช้จ่ายงบประมาณให้แก่สาธารณะ

(๔) ให้คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เพิ่มการประชาสัมพันธ์เชิงรุก (ไม่รอให้เกิดความสงสัย ไม่รอจนเกิดความหวาดระแวง และไม่รอให้ผู้รับสารเข้าใจไปเอง) ให้ประชาชนทราบถึงการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสการทุจริต เมื่อประชาชนได้พบเห็นโครงการในลักษณะเสี่ยงต่อการทุจริต

(๕) ให้คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เปิดเผยข้อมูลโครงการที่จะดำเนินการในปีงบประมาณนั้น ๆ ผ่านวิธีการหรือเครื่องมือที่เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเสียงตามสาย การประชาสัมพันธ์ด้วยป้ายประกาศ เป็นต้น

๖.๓) ข้อเสนอแนะต่อระบบการติดตามและประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินโครงการ

(๑) ให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เพิ่มข้อมูลการรายงานข้อเท็จจริง เช่น รายการใช้จ่ายงบประมาณ รายละเอียดกิจกรรม เป็นต้น เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และภาคส่วนอื่น ที่ร่วมเฝ้าระวังการทุจริตในการดำเนินโครงการมีข้อมูลเพียงพอต่อการกำกับติดตามและการเฝ้าระวัง รวมทั้งกำกับติดตามให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามที่กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนด

(๒) ให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพิ่มระบบการแจ้งเตือนการรายงานการดำเนินโครงการแก่ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้กำกับดูแล หรือการเพิ่มช่องทางการรายงานผลการดำเนินงานผ่านทางระบบออนไลน์ให้แก่ผู้ดำเนินโครงการเมื่อใกล้ถึงกำหนดการรายงานการดำเนินโครงการ เช่น การเพิ่มสิทธิให้ผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้รายงานผลการดำเนินโครงการโดยตรง โดยไม่ต้องจัดทำข้อมูลเป็นรายงานแบบกระดาษเพื่อส่งให้กับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ดำเนินโครงการต้องมีการรายงานผลการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้ผู้ที่มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินโครงการทราบถึงความเคลื่อนไหวของการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นปัจจุบันมากขึ้น ทั้งนี้ ข้อมูลการรายงานการดำเนินโครงการควรเปิดเผยให้แก่สาธารณะด้วย

(๓) ให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปรับปรุงระบบการรายงานผลการดำเนินแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ควรมีการรายงานด้วยภาพถ่าย หรือวีดิทัศน์ภาพการดำเนินการจริง

(๔) ให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ งดการสนับสนุนงบประมาณในกรณีที่หน่วยงานได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณแล้ว ไม่ดำเนินการรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณตามหลักเกณฑ์ของกองทุนหลักประกันสุขภาพ

(๕) ให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กำหนดแนวทางที่จะทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการ สามารถร่วมประเมินผลประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการด้วย โดยต้องสามารถประเมินผลโครงการในมุมมองด้านความคุ้มค่า ทั้งนี้ โดยพิจารณาทั้ง ๒ มิติ ทั้งมิติด้านการเงิน และมิติเชิงสังคม และความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และสามารถตอบสนองต่อความต้องการ และความจำเป็นในแต่ละบริบทของพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม และด้านความเสี่ยงต่อการทุจริตได้

(๖) ให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพิ่มช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เช่น สื่อออนไลน์สาธารณะ เว็บไซต์ เป็นต้น เพื่อเผยแพร่

ประชาสัมพันธ์งบประมาณที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งได้รับมา ข้อมูลโครงการที่จะดำเนินการในปีงบประมาณนั้น ข้อมูลการบริหารจัดการโครงการ และข้อมูลการรายงานการติดตามและประเมินผลอย่างครบถ้วน เพื่อเป็นข้อมูลที่จะสนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลและเฝ้าระวังการทุจริตในการดำเนินโครงการ

(รายละเอียดมาตรการฯ ปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

สำนักมาตรการเชิงรุกและนวัตกรรม

โทร. ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ ต่อ ๗๑๔๗

โทรสาร ๐ ๒๕๒๘ ๔๐๐๔

www.nacc.go.th